GAZETA KRAKOWSKA

Nro 39.

Z KRAKOWA DNIA 17 MAJA 1818 Roku W NIEDZIELĘ

— *Z Krakowa.* —

W dalszym ciągu Posiedzenia Seymu Prawodawczego dnia 26 Lutego bieżącego roku w materyi o *Defraudacyi i Kontrabandzie*, na wniosek JW. X. Jarońskiego Reprezentanta Gminy 7 Miasta Krakowa w którym oswiadczył, iż na mocy artykułu 8 Traktatu dodatkowego i 15 żadnych w tym kraiu c ł, ani kumor, a zatem ani żadnych defraudacyi lub kontrabandów bydź nie może, i nie potrzeba na nie umieszczać kar w Kodexie, po przymówieniu się oraz przez JW. Słotwińskiego Reprezentanta Gminy okręgowey Chrzanów, iż gdy według artykułu 15 Konstytucyi sąd. I. Instancyi i Appellacyiny we wszelkich processach bez różnicy ich natury wyrokować powinny, gdy Konstytucyi Naszey tylko cywilny kryminalny i procedury Kodex przez zgromadzenie Reprezentantów ułożyć się miany iest znanym, bo Administracyia tylko wykonaniem obowiązków artykułu 13 Traktatu dodatkowego i innemi w Konstytucyi wyszczególnionemi sobie wskazanych zatrudniac się może i powinna. Władza zaś Sądownicza z tym nawet ograniczeniem, aby strona uciążona do Sądu właściwego udawać się była mocną przyznaną iey bydź nie może, w tym bowiem razie oprocz niedokładności w zainstruowaniu processu między władzą Sądowniczą i Administracyiną zachodziłyby niepotrzebne Kollizye, a wtedy nadwerężoną byłaby nawet moc artykułu 18 Konstytucyi, że Sądownictwo iest niepodległe, gdy nadto urząd Sędziego tylko przy kwalifikacyiach artykułem 19 Konstytucyi przepisanych sprawowanym bydź może, które w urzędach Administracyynych nie są wymagalnemi, przeto iest zdania, iż władzom Administracyinym naywięcey tylko dochodzenie i udzielanie informacyi w processach defraudacyinych, zaś instrukcyia processów i ukaranie tychże przestępstw Sądom Konstytucyinym zostawionem bydź winno.

Przystąpiono do wotowania sekretnego i 22 głosami przeciwko 6 zamieniła Izba w prawo:

Tak zwane Defraudacyie i Kontrabandy dochodzone i karane będą przez władze Administracyyne.

Poczem zamieniła Izba iednomyślnie w prawo:

1. Defrauduiącym po otrzymanym dekrecie pierwszey Instancyi w linii Administracyyney, wolno będzie żądać, aby process przeciwko nim w drodzę prawa przywiedzionym był, lub oświadczyć się, że poddaią się decyzyi wyższey władzy politycznej w drodze łaski,

2. W przypadkach, gdzieby od defrauduiącego uznanego przez władzę Administracyyną za będącego w stanie zapłacenia na karę pieniężną wskazanego, i wyrokowi teyże władzy poddaiącego się, środkami Administracyynemi teyże kary ściągnąć nie można było, wyrok takowy w drodze Administracyyney wydany i w rzecz osądzoną zaszły, za upoważnieniem przez Sąd do exekucyi, może przez urzędnika Sądowego bydź exekwowanym.

3. Jeżeli w exekucyi Administracyyney lub Sądowey okaże się, że defraudant nie iest w stanie zapłacenia, kara pieniężna przez dekret Administracyyny orzeczona może bydź w karę aresztu lub chłosty cielesney podług zasad po wyżey uchwalonych zamienioną, a to przez Sąd.

4. Kara pieniężna trzydziestu zł. pol. może bydź porównaną z karą aresztu mnieyszą iak dni ośm.

5. Aresztu stopień naywyższy nie może przewyższać przeciąg lat trzech.

6. W przypadku przewiedzionego w drodze prawa przeciwko defrauduiącemu processu, gdy tenże za winnego defraudacyi uznanym zostanie, przepisy dla Administracyynych władz wydane, będą służyć i Sądowym za regułę w wymierzaniu kary pieniężney lub aresztu.

Dalszy ciąg w następnym Numerze Gazety.

Leon Chwalibogowski,
Sekretarz Seymowy.

Z Warszawy d. 5 Maia.

Dnia 7 b. m. przed południem stanął tu z miasta Moskwy goniec, z pomyślną nader wiadomością, iż N. Małżonka Jego Cesarzewicowskiey Mości W. X. Mikołaia Pawłowicza powiła szczęśliwie w dniu $\frac{18}{30}$ z m. syna, któremu nadano imie Alexander.

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król, raczył mianować dnia 8 z. m. JW. Józefa Hrab. Sierakowskiego, Radcą Stanu nadawyczaynym.

Jego Cesarzowicowska Mość W. X. Konstanty powrócił wczoray do tey stolicy,

Pierwsi Urzędnicy kraiu, i wiele innych osób znakomitych, składało w tych dniach powinszowania JO. Xięciu JMci Namiestnikowi Królewskiemu, z powodu wyniesienia Jego na dostoyność Xiążęcą.

Dla osób trudniących się dostrzeganiami meteorologicznemi, przyiemną może będzie rzeczą wiedzieć, iż w Petersburgu do d. 23 Kwietnia n. s. były mrozy, d. 24 i 25 Kwietnia była pogoda i ciepło aż do 12 stopni, d. 26 było zimno i tak wiele śniegu spadło, iż zaczęto znowu sankami ieździć. D. 27 Kwietnia rano przez całe przedpołudnie były grzmoty, padał śnieg, deszcz i grad, i czas się bardzo oziębił, a d. 29 i 30 było znowu ciepło od 10 do 12 stopni według ciepłomierza Reaumura. Tak szczególnieysza odmiana szkodliwy wpływ na zdrowie ludzkie zrządzała; a d. 30 Kwietnia dopiero lód z Newy spłynął.

SEYM KROLESTWA POLSKIEGO.

S E N A T.

Posiedzenie dnia 24 Kwietnia.

JW. Prezyduiący w Senacie zawiado-

mił, iż dzisieysze posiedzenie przeznaczone iest do odczytania uwag nad Rapportem Rady Stanu, w dniu 28 Marca Seymowi zdanego; a po odczytaniu przez JW. Sekretarza protokółu ostatniego posiedzenia wyznaczył JW. Prezyduiący Deputacyią z JW W. Woiewody Zamoyskiego, oraz Kasztelanów Małachowskiego i Tarnowskiego dla zaniesienia N. Panu do sankcyi proiektu do prawa Kodexu karzącego, który iuż w obu Izbach przyięto.

Poczem JW. Woiewoda Bieliński tak się przymówił:

Szanowny Senacie!

„Z porządku kolei przepisaney obradom Naszym, należy Nam dziś zaiąć się, dostoyni Mężowie, roztrząsaniem Rapportu Rady Stanu przy otwarciu Seymu uczynionego; należy uchwalić odezwę do N. Pana, wyrażaiącą zdanie i uczucia Izby Naszey względem tegoż przedmiotu. Ale ieżeli Rada Stanu stosownie do artykułu 106 Konstytucyi wystawiła Seymowi z dokładnością powchwały godną obraz ogólny czynności i postępu administracyi kraiowey, o iak z większą daleko gorliwością dopełnić Nam potrzeba artykuł 154 Statutu organicznego o Seymie, który niosąc na sobie dla Nas prawdziwego dobrodzieystwa cechę, nietylko że pozwala, ale owszem Nam przepisuie przełożyć Nayiaś: Królowi zdanie Nasze względem podanych Nam przez Radę Stanu udzieleń. — Szanowny Senacie, Prawodawca Nasz nakazuiąc ziedney strony Radzie Stanu, na każdym Seymie sprawiać się w obliczu całego Narodu z czynów Rządowych; z drugiey, przepisuiąc obu Izbom przez odezwy do Króla wynurzyć względem tychże czynów swoie uczucia, ustanowił tem samem na Władze administracyyne Sąd ostateczny, w którym w wielkiey sprawie wszystkich mieszkańców Państwa, Króla za naywyższego Sędziego obrał. Korzystaymy więc z tak dobroczynney ustawy; przygotuymy przedstawienia Nasze, a pomniąc na ważność dzieła, na mądrość i sprawiedliwość wielkiego Sędziego, z ufnością godną powołania Naszego, złożmy u podnożka Tronu spostrzeżenia niedogodności i pomyłek sprawom ludzkim nieoddzielnych, ale razem oceńmy gorliwość i starania Rządu, — W tym to celu Kommissyie połączone, Waszym zaszczycone wyborem, przynoszą pod roztrząśnienie Senatu uwagi swoie; każda Kommissyia osobno w swoim pracowała Wydziale, a połączywszy się potem wszystkie razem, z oddzielnych swoich robót trzymaiąc się ściśle porządku, iakim był Rapport od Rady Stanu podany, tą samą koleią Wydziałów idąc, swoie postanowiły ułożyć odpowiednie dzieło, którego Redakcyią uproszony Członek JO. Xiąże Woiewoda Czartoryski podiąć się raczył. Zechce więc JW. Prezyduiący przez danie głosu temuż JO. Xięciu Woiewodzie Czartoryskiemu pozwolić, aby te uwagi odczytał.

Zadosyć czyniąc temu żądaniu JW. Prezyduiący, dał głos JO. Xięciu Czartoryskiemu, który z pomocą JW. Kasztelana Matuszewica rzeczone uwagi nad rapportem Izby Senatorskiey odczytał.

Po przedstawieniu tych uwag, przymówił się JW. Kasztelan Małachowski, wynurzaiąc zdanie swoie, ile Administracyia kraiowa zyskałaby w ówczas, gdyby naczelny Minister mógł obieżdżać kray i naocznym bydź świadkiem, oraz postrzegaczem wypełnianych swych urządzeń, uchybień Urzędników podwładnych, lub

nakoniec wad wykazuiących się z zastosowania tych rozkazów w doświadczeniu.

JW. Prezyduiący w głosie pełnym wymowy zbiiał niektóre zarzuty, niesłusznie Rapportowi przez Radę Stanu zdanemu czynione. Oświadczył także, iż co się tycze Kommissyi Wyznań Religiynych i Oświecenia, ta posuwą prace swoie w miarę własnych funduszów; że założenie szkołek parafiialnych kosztować będzie 3,000,000 złotych Polskich; że taż Kommisyia nie podała w Rapporcie zamiarów swoich, które z czasem do skutku doprowadzić usiłuie, lecz te czynności, które iuż dopełniła, a chęci swoie zupełnie zgodnemi znayduię z uwagami tu przytoczonemi.

Potem przymówieniu się, zaprosiwszy JW. Kasztelana Matuszewica, aby adres do Nayiaśnieyszego Pana, którego redakcyi podiąć się raczył, chciał wygotować na iutrzeysze posiedzenie, na którem Izbie Senatorskiey przedstawiony będzie, odłożył posiedzenie do dnia 25 b. m.

IZBA POSELSKA

Posiedzenie dnia 24 Kwietnia.

JW. Marszałek posiedzenie to tak zagaił:

Prześwietna Izbo Poselska!

"Słyszałaś w dniu wczorayszym uwagi nad Rapportem Rady Stanu, iakie w szczególności w swych głosach Członki Kommissyy Seymowych Tobie przedstawili. Głosy te służyć nam będą za materyiały do dzieła, z których stosownie do myśli artykułu 154 Statutu Organicznego, połączone Kommissyie utworzyć mogą ieden ogólny rapport, w ścisłym związku wszystkie przedmioty obeymuiący. — W kraiu albowiem niekonstytucyynym dowolne i szczególne mniemania, stacby się mogły zaspokoiaiącemi wolę Monarchy; lecz przeciwnie gdzie konstytucyia iest węgielnym kamieniem Rządzących i rządzonych, szczególne i poiedyncze zdania naznaczyć nie mogą cechy uczuć i myśli całego narodu. W tym więc celu wzywam Kommissyie, aby połączywszy się natychmiast z sobą, z tych poiedynczych myśli redakcyią iednego ogólnego Rapportu zatrudniły się, a takowy następnie odczytać nam nie omieszkaią. Odkładam przeto posiedzenie do godziny 7mey dziś w wieczór, gdzie nam tak zredagowany Rapport przedstawiony zostanie.

MOWA

Ignacego Hrabi Komorowskiego, Posła Powiatu Kieleckiego i Członka Deputacyi wyznaczoney do oddania Nayiaśnieyszemu Cesarzowi i Królowi proiektu o hypotekach, miana d. 24 Kwietnia 1818 roku.

NAYIAŚNIEYSZY PANIE!

Składaiąc u nog Waszey Cesarsko-Królewskiey Mości, proiekt o hypotekach, który przeszedł w Izbie Poselskiey, mamy się za nader szczęśliwych, kiedy możemy bydź tłómaczami uczuć, iakiemi iest przeięty, wdzięczny Naród dla Wspaniałego swego Dobroczyńcy.

Wielkomyślny Wskrzesicielu Oyczyzny naszey!

Pod moc Twoię zaiąwszy Polskę, Tyś wielkości Dobrodzieystw Twoich, które przewyższyły nasze nadzieie, podbił serca wszystkich Polaków.

Wasza Cesarsko-Królewska Mość będziesz w nich na zawsze panować, i możesz z pewnością na tem polegać, że nie znaydzie się ani ieden z Jego nowych pod-

danych, któryby nie poświęcił ostatniey kropli krwi swoiey, dla udowodnienia Tobie Nayiaśnieyszy Panie, swoiey gorliwości, swego nieodmiennego przywiązania, i swey nazawsze niezłomney wierności.

Jego Cesarsko-Królewska Mość raczył odpowiedzieć w następuiących wyrazach:

Naylepszem w świecie sercem przyimuię to wszystko, coście mi pochlebnego oświadczyli.

Wszelkie usiłowania Moie, nie maią innego celu, iak tylko dobry byt oyczyzny waszey; ile tylko w Mey mocy bydź może, starać się będę powiększyć wasze szczęście.

Do was należy, pracą waszą dopomagać uskutecznieniu chęci Moich; — powiedźcie to waszym kollegom.

Z Paryża d. 29 Kwietnia

Na posiedzeniu izby Deputowanych dnia 25 b. m. wprowadzonemi zostali wszyscy 7dmiu Ministrowie, którzy przybili z zleceniem od Króla. Gdy na zaproszenie Prezesa de Serre zaieli przeznaczone dla siebie mieysca, Xże Richelieu wszedł na mównicę i mówił iak następuie:

Mci Panowie! Przy otworzeniu tegorocznich posiedzeń wyrazit wam Król swoią nadzieię zmnieyszenia ciężarów, które naszą oyczyznę uciskaią, i oswobodzenia naszego kraiu. Przychodziemy dziś z iego rozkazu donieść Wam o ukończonych układach, i żądania od Was wsparcia do ukończenia innych przed Waszem w tych murach powtórnem zebraniem się.— Przy podpisaniu traktatu d. 30 Marca 1814 wszystkie umawiaiące się Mocarstwa zrzekły się nawzaiem winnych sobie summ, lecz zrzekaiąc się części swoich pretensyy, zapewnić musiały długi poiedyńczych osób. Francyia przyięła na siebie obowiązek obrachowania i zapłacenia długów poiedyńczych zagranicznych osob, lub gminów. Obmyślano iuż środki do dopełnienia tego obowiązku, któremu Francyia oprócz traktatu byłaby zadosyć uczyniła gdy okropne zdarzenie 1815 roku zniszczyło widoki spokoyności i szczęśliwości, któremi cieszyć się Francya miała. Po smutnem tem zdarzeniu uyrzała się Francyia podwoynym ciężarem obarczoną; pierwszym pochodzącym z traktatu d. 30 Maia 1814, drugim z traktatu d. 20 Listopada 1815, który zamiast poddanych zagranicznych rządów, uczynił też rządy wierzycielami Francyi. To postanowienie nie odmieniło wprawdzie istoty rzeczy; długi poiedyńczych osób, lub gminów obcych kraiów gruntowały się zawsze na zasadzie prawa cywilnego bez względu na polityczne umowy. Francyia na spłacenie tych długów wyznaczyła naprzód 7 mill: kapitału w rewersach, potem 2 mill. fr. Wyznaczony był rok czasu do obrachowania tych długòw, który d. 28 Lutego 1817 upłynął. Ministrowie przewidywali, iż okaże się ogromna massa długów, którym Francyia niebyłaby wstanie zadosyć uczynić; rozpoczęli zatem z Mocarstwami układy, wnosząc o umiarkowanie. (Tu wylicza Minister wszystkie trudności, iakich doznać musiano, nim rzecz do końca doprowadzoną została.) J. K. Mość rozkazał nam (mówił daley Minister) donieść wam o wypadku tych układów, nim wam papiery podanemi będą, co po ich zatwierdzeniu nastąpi. Zawarte w tey chwili umowy wkładaią na nas obowiązek wystawienia rewersów dla

Hiszpanii na 1 mill: dla Mocarstw lądowych na 12 mill. 40,000 fr,, a dla Anglii na 3 mill:, a zatem na 16,40,000 fr. J. K. Mość zlecił nam podać wam ustawę, mocą który te summy w wielką księgę wpisanemi zostaną. Tak więc przepaśc, którey w r. 1815 zgłębić ieszcze nie można było, na zawsze zasypaną i zarównaną została. — Massa podanych pretenssyy wynosiła do 1600 mill: fr. z którey po niektórych odtrąceniach pozostałe do obrachowania 1390 mill: fr. Zmnieyszenie całey tey summy na 16 mill: fr. w rewersach, iest wszystko co osiągnąć można było. Mieliśmy ieszcze od zaczęcia tego długu, a przynaymniey od roku 1815 zapłacić prowizyią, którą do 12 mill: fr. wyrachowano; lecz Francyia uwolnioną od tego i innych ciężarów została. Rewersa będą miesięcznie w 12tey części całego długu każdemu Mocarstwu odsyłane, a to Mocarstwo zaspokoi swoich poddanych. —— Od tey chwili niezachodzi iuż tedy żadna sprzeczka, żaden powód do nieporozumień. Francyia dopełniła wszystkich swoich obowiązków. Nadeszła nakoniec chwila, w którey za mężne swoie poświęcenie się odbierze nagrodę. Dopełniwszy przykrych warunków traktatów, spodziewać się może iż Europeyskie Mocarstwa dopełnią tych, które nam ulgę sprawuią. Traktat d. 20 List. 1815 opiewa, iż osadzenie Francyi ustać może z trzecim rokiem. Czas ten zbliża się, i wszystkie serca w naszey oyczyznie z niecierpliwością wyglądaią chwili, w którey na ziemi Francuzkiey nie powiewałyby iak tylko chorągwie Francuzkie. Monarchowie wybieraią się na ziazd, na którym rozwiązać maią wielkie pytanie tyczące się losu Europy. Wysoki ten Ziazd nie będzie związkiem mocy przeciw słabości, ale ziazdem zasadzonym na sprawiedliwości; oświadczone uczucia Monarchów poprzedziły iuż iego postanowienia. Odpowiedzą oni życzeniu Króla, które iest razem życzeniem iego rodziny i całey Francyi, bo wiedzą, iż świątobliwie dopełniliśmy naszych obowiązków, i zupełna we Francyi panuie spokoyność. Ażeby iednak pomyślnym tym widokom nic na przeszkodzie nie było, wypada nam ieszcze obmyślić sposoby do spłacenia reszty przy ustąpieniu woysk z Francyi do 700 mill. fr. traktatem r. 1815 przyiętych. J. K. Mość zlecił nam przeto żądania od was na ten wypadek 24 mill. fr. kredytu. — Nakoniec Minister podał izbie następuiący proiekt do ustawy:

1) Dla uczynienia zadosyć traktatom z d. 30 Maia 1814 i z d. 20 Listo. 1815 co do spłacenia zagranicznych długów Francyi, wciągnione bydź maią na rewersa w wielką Xięgę 16,040,000 fr. odpowiadaiące kapitałowi 320,800,000 fr. 2) Dla Ministra skarbowego uchwala się kredyt na 24 mill fr. przeznaczonych iedynie na spłacenie należności Mocarstwom sprzymierzonem. 3) Podczas posiedzeń ieszcze r. 1818 zdana izbom będzie sprawa względem działań na mocy poprzedzaiącego artykułu.

Proiekt ten został z rozkazu Prezesa wydrukowany i członkom rozdany.

Xże Welington ma pewnie na początku przyszłego miesiąca ztąd do Londynu wyiechać. Powróci ztamtąd na końcu tegoż miesiąca do główney swey kwatery w Cambrai i tam bawić będzie, póki Monarchowie nie ziadą się do którego z miast

Nadreńskich, dla wyrzeczenia czyli woyska sprzymierzone bez niebezpieczeństwa dla pogranicznych krajów z Francyi ustąpić mogą.

Z Londynu d. 28 Kwietnia.

Dopoki go do 40 zapalonych demagogow siedziało w więzieniu, i zawieszenie prawa *Habeas Corpus* moc miało, nie było słychać o zaburzeniu publiczney spokoyności i o zgromadzeniach niższych klass ludu. Jak tylko ci na wolność puszczonemi zostali i zawieszenie powyższego prawa zniesione zostało, zagrożonemi iesteśmy na nowo zgromadzeniem na Spafield. Przed kilku dniami widzieć się dały na rogach ulic poprzylepiane kartki z napisem: — *Prawa Anglików.* Stosownie do publicznego oznaymienia zgromadzą się na Spafield w poniedziałek d. 4 Maia r. b. o godzinie 12 w południe pozbawieni wolności mieszkańcy Middlesexu, dla proszenia Xcia Rejenta o zastanowienie się nad cierpieniami pracowitey klassy ludzi, iako też nad położeniem z pracy rąk żyiących ludzi, którzy żadney własności nie odziedziczyli, a przecię na mocy praw człowieka maią prawo do korzyści, iakie z reformy parlamentu wyniknąć powinny, &c Z podpisem Hunta, iako prezesa i Whatman, iako sekretarza. — Nie nastąpiło iednak powyższe oznaymienie, ponieważ wedle aktu parlamentowego do 24 Lipca mec maiącego, na takowem zwołaniu powinno bydź 7miu właścicielów podpisanych, powinno bydź przez gazetę ogłoszone i na 5 dni przed zgromadzeniem sędziemu pokoiu udzielone.

Nadeszłe listy z Chin donoszą, iż między Chińskiemi władzami i kupcami Angielskiemi w Kantonie zaszło poróżnienie. Władze te obwiniaią Anglików, iż przemycaią do kraiu swoie towary i grożą przetrząsaniem wszystkich Angielskich okrętów.

Wyprawa na odkrycia pod biegunem północnym odpłynęła wczoray z portów naszych.

Bonaparte oświadczył, że tak wiele nadzwyczaynych przeżył wypadków, iż w caleby go nie dziwiło, gdyby go rząd Angielski ieszcze raz do Europy przywołał. Ponieważ nienawiedzi Gubernatora Lowe i wcale niechce mieć z nim do czynienia, tedy ten przesela mu wszystko przez P. Reade, który także po włosku mowi.

Gazeta Morning-Chronicle zawiera następuiący list Papiezkiego Sekretarza stanu Consalvi do Kardynała Perigord, Arcybiskupa Paryzkiego:

"Przez Ambassadora Francuzkiego odebrałem poufalny WPana list pod d. 18 Lutego i przełożyłem go J. Swiątobliwości. Po zastanowieniu się na taynym Konsystorzu, który składał się z nayoświeceńszych Kardynałów, uznaliśmy, iż nie możemy się przychylić do nowych propozycyy Króla Francuzkiego, ani daley w tey sprawie postąpić. Korzystam z tey okoliczności, dla oświadczenia WPnu, iż Oyciec S. wszedł iedynie w nowy konkordat, dla odpowiedzenia życzeniom Króla Francuzkiego, J. Swiątobliwość sądził, iż takowy konkordat dla bycia uskutecznionem nie potrzebował jak tylko zatwierdzenia Królewskiego; ale gdy poddany został pod publiczne roztrząsanie, Jego Swiątobliwość musi go zatem zupełnie cofnąć. *Ży-*

iemy w smutnych czasach, w których sprawy Religii nie powinny podlegać zwadom i napaściom. Interess Religii i kraiu wymaga, aby zawarte przez Stolicę S. umowy bez ograniczeń i roztrząsań przyiętemi były. Konkordat tedy, o ktorym mowa, uważanym bydź muśi zanieważny. Okoliczność ta nie zmienia iednak bynaymniey uczuciów Jego Swiątobliwości względem N. Króla Francuzkiego, równie iak przychylności do WPana. J. Swiątobliwość gotów iest wydać potrzebną bullę względem Arcybiskupstwa Paryzkiego, ieśli to WPanu sprawić może przyiemność. Przyymiy WPan, i t. d.

Consalvi.

Ostatnie gazety Amerykańskie przyniosły nam list Sekretarza stanu P. Quincy Adams do Hiszpańskiego posła w Wasingtan; Kawalera Onis pod d. 12 Marca r. b. noszący cechę nakazuiącą i oznaymuiący Hiszpanii, iż dla tego wzięto wyspę Amelią w posiadłość, że iey Hiszpania nie była w stanie obronić, i że z tegoż powodu i Florida zaiętą zostanie. Względem Luizyany zabrania Ameryka czynić sobie dalszych przełożeń. Oprocz tego wszystkie układy z Hiszpaniią przełożone zostały Kongressowi. — Rząd Amerykański kazał naprawić warownie na wyspie Amelii.

Podług doniesień z Kalkuty, na wyspie Ceylon wybuchnął rokosz. Powstańcy chcieli krewnego złożonego Króla na tronie Kandyi osadzić. Urzędnik cywilny na tey wyspie padł ofiarą zapalczywości ludu. Oczekiwano w Kalkucie dalszych o tem zdarzeniu doniesień. — Z wschodniey Indyi nadeszła także nieprzyiemna wiadomość, iż w woysku Angielskiem, które przeciw powstaiącym Indyianom z Bengalu wyruszyło, wszczęła się w Listopadzie morowa choroba, z powodu którey droga okryta iest umarłemi i choremi. W Kalkucie panuie podobnaż choroba.

Z Bruxelli d. 30 Kwietnia.

Baron Gagern, były nasz poseł przy seymie Niemieckim w Frankforcie, znayduie się teraz w Hadze.

Tuteyszy pałac Oranii, czyli tak zwany Stary Dwór, darował Król miastu naszemu.

Były Arcybiskup Mechliński Roquelaure, umarł w 95 roku wieku w Paryżu.

Od brzegów Menu d. 3 Maia.

Z Frankfortu piszą, iż P. Schlegel otrzymał uwolnienie od obowiązków przy Austryackiem poselstwie. — P. Las Cases bawi ciągle w tem mieście, i trudnić się ma wypracowaniem swoich pamiętników. — Małżonka Józefa Bonapartego wybiera się do wód w Ems, dokąd poiechał także przez Frankfort P. Kotzebue.

Podług doniesień z Klasztoru na górze S. Bernarda, upadł tam na końcu Lutego na 10 stop gruby śnieg, a wicher tak był wielki, iż chwiał się klasztor. D. 24 Lutego czuć się tam dało podobne do trzęsienia ziemi kołysanie izb klasztornych.

Król Hayti Henryk dał zlecenie Radcy taynemu poselstwa, Kawalerowi Wehrs w Hanowerze, do zakupienia z sławnego Królewskiego ogrodu w Hanowerze mnostwa nasion, roślin i drzewek, i rozkazał posłać mu dla tegoż ogrodu wiele celnieyszych roślin, drzewek, i t. d. z Cap Henry.

DODATEK DO Nro 39. GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 17. MAJA 1818 Roku W NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 9 Maia.

SEYM KROLESTWA POLSKIEGO.

IZBA POSELSKA

Posiedzenie dnia 24 Kwietnia wieczorem.

Skoro się o przeznaczoney godzinie 7mey wieczorem Członki Izby zgromadziły, JW. Marszałek po przyzwaniu do porządku, zawiadomił, iż stosownie do dzisieyszey ranney Sessyi, czytane będzie Izbie ogólne zdanie sprawy w uwagach nad Rapportem tak Rady Stanu, iako też i Obrazem kraiu, iaki przez JW. Ministra Spraw Wewnętrznych przy rozpoczęciu Obrad Seymowych był przedstawionym; a które to uwagi stosownie do artykułu 154 Statutu Organicznego przez Kommissyie połączone zredagowane iuż zostały.

Tym końcem udzielił pierwszy głos JW. Godlewskiemu, Posłowi Mariampolskiemu, Członkowi Kommissyi do Praw Skarbowych, który przełożył Izbie uwagi nad Rapportem JW. Ministra Spraw Wewnętrznych, w dniu 27mym Marca na pierwszey Sessyi Seymowey Izb połączonych odczytanym, iako przedstawiaiącym obraz kraiu we wszystkich częściach iego Administracyi, do czasu obecnego doprowadzony.

Następnie czytali uwagi nad Rapportem Rady Stanu w dniu 28mym Marca Seymowi złożonym, a to stosownie do kategoryy w nim z kolei umieszczonych, i tak:

JW. Józef Hrabia Małachowski, Poseł Lubartowski, Członek Kommissyi do Praw Administracyynych, stosowny czytał Wstęp do tych uwag.

Uwagi nad Wydziałem Obrządków Religiynych wypracował i czytał JW. Dawid Oebschelwitz Poseł Krakowski, Członek Kommissyi do Praw Administracyynych.

Zdanie i spostrzeżenia nad Wydziałem Oświecenia Publicznego, przedstawił JW. Stanisław Grabowski, Poseł Stanisławowski, Członek teyże Kommissyi.

JW. Obniski, Poseł Łosicki, Członek, Kommissyi do Praw Cywilnych i Krymінalnych, czytał uwagi nad Wydziałem Sprawiedliwości.

Nad Wydziałem Administracyi wewnętrzney kraiu przełożył uwagi rzeczony iuż JW. Józef Hrabia Małachowski.

Tytuł Miast rozbierał JW. Niemoiewski, Poseł Kaliski, Członek Kommissyi do Praw Organicznych i Administracyynych.

Co do kunsztów, przemysłu i handlu JW. Hrabia Komorowski, Poseł Kielecki, Członek teyże Kommissyi, nad szczegółami tego przedmiotu w Rapporcie Rady Stanu obiętemi, uwagi przełożył.

Kommunikacyie lądowe rozbierał w swych uwagach JW. Niemoiewski.

W przedmiocie Tytułów: Kommunikacyy Wodnych i Rzek, czytał uwagi JW. Hrabia Komorowski.

Tytuł Górnictwa Rapportem obięty, rozbierał JW. Józef Hrabia Małachowski.

O Dyrekcyi Policyi i Poczt mówił JW. Niemoiewski.

Wydział Kommissyi Weyny JW. Onufry Hrabia Małachowski, Poseł Szydło-

wieski, Członek Kommissyi Skarbowey, w uwagach swych przedstawił.

JW. Hrabia Peletyło, Poseł Krasnostawski, Członek teyże Kommissyi, równie nad tym wydziałem uwagi przekładał.

O Wydziale Skarbowym miał rzecz JW. Kunicki, Poseł Włodawski, Członek także Kommissyi.

Nad wydatkami w tymże Wydziale spostrzeżenia i uwagi czytał JW. Godlewski.

O Tytułach Prokuratoryi Jeneralney i Izby Obrachunkowey przełożył swoie uwagi JW. Słubicki, Poseł Brzeski.

Nakoniec JW. Godlewski zamknięcie tych uwag nad rzeczonym Rapportem Rady Stanu odczytał.

Po odczytaniu tych uwag koleią iak wyżey wyrażono, postępuiąc JW. Marszałek w myśl art: 154 Statutu Organ: dał głos JW. Józefowi Hrabi Małachowskiemu, Posłowi Lubartowskiemu, który Izbie Poselskiey przedstawił ułożony przez siebie adres do N. Pana, do którego adressu dołączone bydź miały rzeczone uwagi nad Rapportem Rady Stanu, a to w następuiących wyrazach:

Adres Izby poselskiey.

Nayiaśnieyszy Królu Panie nasz Miłościwy!

"Izba Poselska od całego Narodu Polskiego wybrana, w Imieniu tego składa u podnóżka Tronu Waszey Cesarsko-Królewskiey Mości swoie uczucia wdzięczności i uszanowania. — Polska od wieków wolna, przyzwyczaiona w Królach swoich uważać Ocyów Oyczyzny; uyrzała w końcu nieszczęsnych przeznaczeń los srogi, co zniszczył nietylko istność, lecz nawet nadzieię..... Nadzieię! którą w drobney iskierce narodowych westchnień, rozpacz gasiła; pragnąc iuż prawie w zwaliskach bytu drogiego się zagrzebać i na mogile Oyczyzny uyrzeć krew wytoczoną swych dzieci.

Nayiaśnieyszy Panie! prawicą litośnego Nieba zaburzonemu światu zesłany, dzielną swą potęgą, nie na sile miecza, lecz na wspaniałości wspartą, wstrzymałeś to koło, co w biegu bystrym sromotny toczyło upadek.

Zmieniłeś Nayiaśnieyszy Panie, Oycowską i dobroczynną czułością, rozpacz w prawdziwe szczęście, i z głębi polityczney zagłady, dźwignąłeś Naród wierny i przywiązany do prawych Panów, więkami zaledwie odpowiedzieć mogący sercu i dobroczynności Twoiey.

Na gruzach kraiowych, na odwiecznych grobach Naddziadów naszych, na ich szlachetnych popiołach, postawiłeś, Nayiaśnieyszy Panie, świątynię Prawa, obok ołtarza narodowey wdzięczności.

Nadaną Księgą szacowney Konstytucyi założyłeś podstawę niewzruszoną Rządu, utworzyłeś dzieło godne wielkości Twey duszy, godne wieku i narodu.

Już Nayiaśnieyszy Panie pod Oycowskiem Twem berłem wznoszą się prawa i grody, iaśnieie iuż zorza polepszonego bytu, tysiące młodzieży, co z mlekiem wyssała kraiowe cnoty, ukształca się w pilnem dochowaniu narodowości, by Ciebie i kraiu była godna.

Gdzie tylko Nayiaśnieyszy Panie rzucisz Twem Oycowskiem okiem, wszędzie iuż widzisz szczęśliwe owoce wspaniałych Twych czynów.

Izba Poselska składa Nayiaśnieyszy Panie z uszanowaniem uwagi nad dwuroczným Rapportem przez Radę Stanu Izbom udzielonym, względem obrazu położenia kraiu.

Mądrość Twoia Nayiaśnieyszy Panie, połączona z Oycowską względnością, oceni łaskawie chęć naszę, odpowiedzenia świętym tym dla Narodu Polskiego zamiarom.

Obecne dozwolenie złożenia u podnóżka Twego Tronu należnego Ci Panie uczucia, iest owocem tey dobroczynney Konstytucyi, którą uposażyłeś Naród, dla iego szczęścia, i dla przyszłego wzoru świętych i wysokich Twoich zamiarów.

Racz Nayiaśnieyszy Panie przyiąć zaprzysiężenie poświęcenia krwi i życia naszego, za wielkość wspaniałego Tronu Twego i bytu Staropolskiey krainy, obok nayświętszego zaręczenia tey niezłomney wdzięczności, którą późna potomność pokoleniom poda, razem z nieśmiertelnem Twoiem na zawsze w dzieiach świata Imieniem."

Gdy Izba Poselska uznawszy takowy adres zgodnym z uczuciami swemi dla tego nayłaskawszego i nayleps zego z Monarchów, iednomyślnie go uchwaliła i przyięła, przeto JW. Marszałek postępuiąc daley w myśl rzeczonego wyżey artykułu Statutu Organicznego, wyznaczył do tey Deputacyi 10 Członków następuiących;

JW. Stanisława Hrabię Grabowskiego, Posła Stanisławowskiego.
JW. Ign: Hr: Moszyńskiego, Posła Staszowskiego.
JW. Józefa Hrabię Małachowskiego, Posła Lubartowskiego.
JW. Onufrego Hrabię Małachowskiego, Posła Szydłowieckiego.
JW. Jana Hrabię Poletyło, Posła Krasnystawskiego.
JW. Dawida Oebschelwitz, Posła Krakowskiego.
JW. Wincentego Nimoiewskiego, Posła Kaliskiego.
JW. Leona Dembowskiego, Posła Kazimierskiego,
JW. Augustyna Słubickiego, Posła Breskie:
JW. Woyciecha Kunickiego, Posła Włodawskiego.

Po uchwaleniu przez Izbę powyższego adresu i wyznaczeniu osób do Deputacyi odnieść maiącey tę odezwę do podnożka Tronu N. Pana, prosił o głos JW. Linde, Deputowany z Miasta Warszawy Cyrk; 4 i gdy go otrzymał, przełożył Izbie: iż zbyteczną iest rzeczą w drobny rozbiór Raportu od Rządu podanego wchodzić; że powinniśmy też nieco wierzyć i temu Rapportowi, że nie można nakoniec przykrych czynić wyrzutów i Ministrom, gdyż ci równie nie będąc naocznemi świadkami, sądzić muszą także z złożonych Rapportów przez swych podwładnych, nakoniec są ludźmi i mylić się mogą, a chwaląc krótkość i dobitność podobnych uwag przez Izbę Senatorską zredagowanych, prosił, aby i z Izby Poselskiey w takiż sposób ułożone bydź mogły,

JW. Godlewski odpowiadaiąc na powyższy wniosek, oświadczył, iż właśnie Kommissyie w tymże duchu miały zamiar to uczynić, lecz krótkość czasu nie dozwoliła; nakoniec mówił, że dla wiadomości Izby, Kommissyie ze wszystkiemi w szczegółach spostrzeżeniami chciały ią w tey mierze oświecić, że równie będąc zdania z JW. Warszawskim, żądałby tylko wiedzieć, w iaki sposób takowe skrócenie dopełnić.

JW. Raymund Rembieliński, w głosie swym uniewinniaiąc także popełnić się mogące uchybienia przez Urzędników, które częstokroć może nie z ich winy wynikać mogą, był równie za skróceniem tych uwag.

JW. Dembowski, Poseł Kazimirski równie w przymowieniu się światłem i gruntownem, wykazał, iż po części wynikłe wady administracyyne, były skutkiem okoliczności czasowych i nieledwie raptownych przemian Rządu kraiowego. Mówił daley, iż w uwagach tych trzeba rozwiiać i wyiaśnić zasady konstytucyyne, a dotknąć tych działań, które Izba za antykonstytucyyne uważać może, a zgadzaiąc się także z zdaniem JW. Lindego, aby w skróconem sposobie rzeczone uwagi N. Panu przedstawione były, dodał niektóre myśli, coby do tychże dołożyć należało, i tak co do wydziału Sprawiedliwości, aby (*Jury d'accusation*) Sądy przysięgłe, ustanowionemi bydź mogły. Nakoniec wspomniał w tychże uwagach o zaległościach podatkowych, o Soli, o anticypowanych liwerunkach, o potrzebie zasad w exekucyiach, i dla tego naostatku w głosie swym wniosł, iakby to dobrze było, gdyby Ministrowie na takich posiedzeniach w Izbie znaydowali się, gdzieby dostateczniey rzeczone szczegóły obiaśnić i czynione uwagi sprostowść mogli.

JW. Przezdziecki Poseł Brzeziński, dodał uwagę, względnie Monopolium Tabaki, aby ten szczegół obszerniey mógł bydź obięty.

JW. Szołowski, Poseł Łęczycki, uwielbiaiąc pracę Kommissyy w ułożeniu tak rozbiorowych uwag nad Rapportem Rady Stanu, oświadczywszy procz tego niektóre swoie zdania, był także za krótszem uwag N. Panu przedstawieniem.

JW. Krysiński, Deputowany z miasta Warszawy cyr: 5 w głosie swym podobuież wyłuszczył, iż nie zawsze uchybienia Rządowe, przypisywać potrzeba złey chęci Rządzących, lecz szukać przyczyn należy w samych zasadach Administracyynych, i tu przystąpił do obszernego rozbioru pięciu głównych powodów, do których wytknięte wady w uwagach Administracyi kraiowey chciał zastosować.

JW. Marszałek w mieyscu tem zwrócił JW. przymawiaiącego się, aby w głosie swym nie zbaczał od materyi.

JW. Nowakowski, Poseł Tarnogrodzki, równie z innemi żądał skrócenia tych uwag i podał myśl, aby JW. Marszałek został upoważnionym do wyboru trzech, lub

więcey osób z Kommissarzy, któreby się tem krótkiem zebraniem uwag zaięły, a w końcu głosu, dodał spotrzeżenia co do Miast, o których JW. Niemoiewski mówił.

JW. Niemoiewski, Poseł Kaliski, na powyższy wniosek odpowiedział, i z swey strony uwagi te obiaśnił.

Równie JW. Grabowski, Poseł Węgrowski, obstawał, aby uwagi odczytane w krótki opis zebrane zostały.

JW. Szymczykiewicz, Poseł Lelowski, podobnież wniosł, aby chcąc mieć użytek z tyle razy rzeczonych uwag, nie tak szczegółowo, iak ie słyszano, lecz w ogólnym rysie N. Panu przedstawiono.

Po tylu głosach JW. Marszałek wniosł kreskowanie, dla rozstrzygnienia, czyli uwagi tak iak są podane, czyli też w krótszym sposobie zebrane N. Panu przy adressie złożone bydź maią? Lecz Izba iednomyślnie odezwawszy się za ich skróceniem, upoważniła JW. Marszałka, aby wybór z kilku osób zrobił, któreby się zaięły zredagowaniem ogólnego rysu z złożonych przez Kommissyie uwag nad Rapportem Rady Stanu.

Dopełniaiąc więc JW. Marszałek Seymu takowe iednomyślne wezwanie Izby, przeznaczył z grona osób Kommissyie Seymowe składaiących.

JWW. Józefa Hrabię Małachowskiego.
— Stanisława Hrabię Grabowskiego.
— Augustyna Słubickiego.
— i Woyciecha Kunickiego,

polecaiąc tymże, aby w iak naykrótszym czasie, z uwag wspomnionych, ogólny rys z wytknięciem ważnieyszych przedmiotów wypracowali, i Izbie podali. — Poczem sessyią tę, która od godziny 7mey wieczorem, do godziny przeszło 2giey po północy, trwała, odłożył do dnia 25go b. m. na godzinę 11 zrana.

DONIESIENIE TEATRALNE.

W przyszłą Sobotę, to iest dnia 23 Maia r. b. na Benefis Szymona Włodka daną będzie Traiedyia Veltera w pięciu Aktach. Swieżo przełożenie Pawła Czaykowskiego: pod nazwiskiem *Katylina*, czyli *Rzym Wybawiony*.

DONIESIENIA.

Wydział Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu, podaie do publiczney wiadomości, iż w dniu 25 Maia o godzinie 9tey ranney odbywać się będzie w Biorze Wydziału licytacyia sprzedarzy wieczystey następuiących Realności:

1) Kościołka opustoszałego S. Krzyża, na Kleparzu z pobudynkami pod liczbą 96 i 95, tudzież grunta do tychże przyległego 524 sążni □ Wiedeńskiey miary, i 3 stóp powierzchni zaymuiącego oszacowanych Urzędownie w kwocie 3290 złp.

2) Kościołka opustoszałego S. Walentego w Kleparzu położonego z placem 175 sążni □ Wiedeńskich, stopę 1 i cali 6 powierzchni trzymaiącym, którego szacunek Urzędowy wynosi 1926 złp. 15 gr.

3) Szpitala S. Walentego przy wyżey nadmienionym Kościele stoiącego z gruntem 907 sążni □ płaszczyzny maiącym, oszacowanego w kwocie 2207 złp. który łącznie z Kościołkiem lub też oddzielnie wedle życzenia licytantow sprzedany będzie. Dwie trzecie części szacunku gruntu iako widerkaff z obowiązkiem płacenia procentu 5 od 100 na Realnościach hypotekowana pozostaną. O innych warunkach dowiedzieć się można każdego czasu w Biorach Wydziału, dokąd chęć kupienia maiącey w dniu 25 Maia o godzinie 9tey ranney przybydź zechcą. W Krakowie d. 12 Maia 1818.

Grodzicki.
Sobolewski, Z. S.

W Kazimierzu przy Krakowie w Domu pod Nr. 78 dnia 17 Maia b. r. o god. 9 rano sprzedane przez licytacyią zostaną suknie męzkie i białogłoskie żydoskie, bielizna, kommody, Lustra, cyna, miedz i inne rzeczy, płacący gotowizną przybicie otrzyma. W Krakowie d. 12 Maia 1818 r.

Skorczyński, Kom. Sądo.

Podaie się do wiadomości, że w Sierszy, w dobrach Tenczyńskich, założona iest huta Szkła, w którey iednak dotąd nie robi się tylko butelki i szklanki; te gotowe kupić, lub według życzenia obstalować można.